

alle ministre, at *de regionale konsekvenser bliver kortlagt i forbindelse med nye lovgivningsmæssige og administrative tiltag* – således at de kommer til at indgå som en integreret del af beslutningsgrundlaget. Samtidig understreges den enkelte ministers ansvar i forhold til regionalpolitikken. Når den regionale udvikling skal stimuleres, kræver det således en bred indsats på mange ministerområder. Centrale områder for indsatsen er erhverv, uddannelse, beskæftigelse, kultur og infrastruktur.

Det brede felt for regionalpolitikken giver ministre og ministerierne en stor udfordring i forhold til, at *politikken på forskellige sektorområder bliver koordineret*. Allerede i dag foregår der da også et tæt samarbejde mellem ministerierne på området, hvori overvågningen af de enkelte beslutningers regionale konsekvenser er et vigtigt led.

Også på det lokale og regionale niveau er regionalpolitikken et område, der fordrer samarbejde og koordinering. Dette gælder mellem forskellige sektorer, men også mellem forskellige administrative enheder. Den enkelte enhed – en amtskommune eller en kommune – vil således på grund af sin begrænsede økonomiske og befolkningsmæssige størrelse ofte skulle samarbejde med andre naboamter og -kommuner, hvis en regional indsats skal få tilstrækkelig tyngde. Ikke mindst når det gælder erhvervs politik og fysisk planlægning, vil der være brug for koordinering på tværs af grænserne. Betydningen af *samarbejde på tværs af kommuner og regioner* er et centralt tema i den landsplanredegørelse, som regeringen udsender samtidig med denne redegørelse.

3. DEN REGIONALE UDVIKLING I DANMARK

Indenrigs- og Sundhedsministeriet afholdt i januar 2003 en konference om regional udvikling, jf. bilaget (ikke optrykt her). Her blev der sat fokus på de udfordringer, som Danmark står overfor i den regionale udvikling.

Set i et europæisk og også i et mere snævert nordisk perspektiv har Danmark en god balance mellem regionerne. I vores nabolande, særligt i Sverige og Finland, er der således en betydelig befolkningsvandring fra yderområderne til de store byer ledsaget af et fald i beskæftigelsen i yderområderne. En væsentlig forklaring herpå er, at vi i Danmark er begunstiget af vores geografi og en tæt og effektiv infrastruktur. De dan-

ske yderområder har således langt lettere adgang til storbyernes tilbud end yderområderne i de andre nordiske lande, også når det gælder beskæftigelse. Der er endvidere i Danmark gennem de sidste 30 år sket en markant indsnævring af de regionale indkomstforskelle.

Også udviklingen i Danmark byder imidlertid på en regional udfordring.

Således er der i disse år en tendens til, at befolkningen vælger at bosætte sig omkring de store byer og deres oplande, mens udkantsregioner oplever en befolkningsmæssig tilbagegang. Endvidere pendler befolkningen i større omfang end tidligere til arbejdspladsen, ikke mindst fra de tyndt til de tættere befolkede områder. Samtidig viser befolkningsfremskrivninger fra Danmarks Statistik, at yderområderne vil være de områder, der fremover vil opleve den største stigning i andelen af ældre. Dette vil ligeledes – udover at stille krav til omprioritering af den lokale offentlige service – sætte befolkningsudviklingen under pres i disse områder.

Befolkningsudviklingen må ses i sammenhæng med de sidste års udvikling i retning af en vis koncentration af den økonomiske aktivitet i de større byområder. Denne udvikling afspejles dog ikke nødvendigvis i stigende forskelle i primærindkomsterne pr. indbygger, og det er således værd at bemærke, at der ikke kan identificeres stigende forskelle, når der ses på befolkningens gennemsnitlige disponible indkomster.

Særligt er der grund til at være opmærksom på udviklingen i en række udkantsområder. Det drejer sig bl.a. om Lolland-Falster, Bornholm og den sydlige del af Fyns Amt samt visse egne i Jylland. Disse områder er præget af en mindre gunstig erhvervs mæssig udvikling kombineret med en tilvandring af personer, der langvarigt er på overførselsindkomst samt en afvandring af unge uddannelsessøgende, der kun i begrænset omfang vender tilbage med deres højere uddannelse og indkomst. Andelen af befolkningen, der ikke har en uddannelse ud over grundskolen, er således betydeligt højere i yderregionerne end i regionerne omkring de store byer, jf. bilaget (ikke optrykt her).

Det bør dog nævnes, at arbejdsmarkedsrådenes seneste ledighedsprognoser ikke entydigt peger til gunst for de mere bymæssige områder og til ugunst for de regioner, der i højere grad er præget af udkantsområder.

Uanset at billedet af den regionale udvikling således ikke er entydigt, er det regeringens vurdering, at målsætningen om en mere ligelig regi-